M O T I E
Jongeren stimuleren om te stemmen bij gemeenteraadverkiezingen

Deze motie gaat over een onderwerp dat niet op de agenda staat

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

ChristenUnie Overbetuwe, Gerdien Maaijen

Burgerbelangen Overbetuwe, Dia Vennis

D66 Overbetuwe, Mariël de Vries

GroenLinks Overbetuwe, Thijme Hoffmann

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:
- er op dit moment ongeveer 3200 Overbetuwe jongeren tussen 18 en 25 zijn[1];
- jongeren minder vaak gaan stemmen dan ouderen, zeker bij gemeenteraadsverkiezingen. In 2022 stemde landelijk 43 procent van de 18-24 jarigen[2];
- er gemiddeld ieder jaar verkiezingen zijn (Tweede Kamer, Eerste Kamer, Provinciale Staten, Waterschappen, Gemeenteraden en Europees);
- besluiten van de gemeenteraad jongeren direct en indirect raken;
- de gemeenteraad democratie belangrijk vindt en wil dat alle doelgroepen zoveel mogelijk gebruik maken van het actief en passief kiesrecht;
- de staatscommissie-Remkes en de Raad voor het Openbaar Bestuur in 2018 concludeerden dat positie en participatie van jongeren in onze democratie structureel achter blijft[3].

We hebben nagedacht over en houden rekening met:
- de betrokkenheid en de stem van jongeren, die essentieel is voor (de toekomst van) onze democratie, mede omdat de stem van jongeren beleid beter en inclusiever maakt;
- dat de eerste keer stemmen voor een jongere een nieuwe en bijzondere aangelegenheid is[4] en uit onderzoek bekend is dat wie stemt wanneer die de eerste keer kiesgerechtigd is, later vaker naar de stembus gaat[5];
- de gemeente(raad) een verantwoordelijkheid heeft om jongeren te helpen participeren en hen te stimuleren om van zich te laten horen;
- er mogelijk gemeenten zijn met goede voorbeelden die jongeren stimuleren om te stemmen, zoals bijvoorbeeld een persoonlijke uitnodiging van de burgemeester aan jongeren tussen 18 en 25 jaar;
- dat er in Overbetuwe geen cijfers beschikbaar zijn / inzicht is in het percentage jongeren dat stemt bij alle verkiezingen;
- er bij de voorbereidingen van verkiezingen al veel aandacht is voor het verhogen van de opkomst, met name onder jongeren en dat hier ook stappen in gezet worden bijvoorbeeld door het volgen van trainingen, meer inzet van social media, letten op taalgebruik en gebruik maken van beschikbare goede voorbeelden, bijvoorbeeld via ProDemos;

We vinden dat:
- stemmen de eerste paar keren extra aandacht en stimulans verdient om stemmen tot een goede gewoonte te maken;
- alle democratische verkiezingen belangrijk zijn, maar de gemeenteraad vooral een verantwoordelijkheid heeft voor de lokale democratie.

---

[1] ambtelijke informatie

[2] https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/lage-opkomst-onder-gen-z-bij-gemeenteraadsverkiezingen

[3] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34430-9.html

[4] https://studenten.com/blog/voor-de-eerste-keer-stemmen-hier-moet-je-aan-denken

[5] https://www.uva.nl/shared-content/faculteiten/nl/faculteit-der-maatschappij-en-gedragswetenschappen/nieuws/2021/01/verkiezingen--waarom-al-stemmen-op-je-16e-veel-beter-is.html

We vragen het college om:

1. opties, ervaringen en resultaten in andere gemeenten met betrekking tot het stimuleren van jongeren om te stemmen te onderzoeken, inclusief het sturen van een persoonlijke uitnodiging om te stemmen van de burgemeester aan alle jongeren tussen 18 en 25 jaar;
2. mede op basis van de resultaten onder 1, inzichtelijk te maken wat de mogelijkheden en kosten zijn om in Overbetuwe de stemopkomst van jongeren bij gemeenteraadsverkiezingen verder te verhogen;
3. inzicht te geven in mogelijkheden en kosten van onderzoek naar de stemopkomst van jongeren tussen 18 en 25 jaar;
4. de raad voor behandeling van de begroting 2025 in najaar 2024 te informeren over de uitkomsten van bovenstaande punten.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 19 maart 2024.

Dit was hoe de partijen stemden:

GBO:	voor	8	tegen 0
CDA:	voor	7	tegen 0
D66:	voor	3	tegen 0
BOB:	voor	3	tegen 0
VVD:	voor	2	tegen 0
GL:	voor	3	tegen 0
PvdA:	voor	1	tegen 0
CU:	voor	1	tegen 0
Totaal:	voor	28	tegen 0

Hiermee is deze motie wel aangenomen

drs. D.E. van der Kamp
griffier

R.P. Hoytink-Roubos
voorzitter